

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ: ТЕНДЕНЦІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах глобальної нестабільності, цифрової трансформації економіки та посилення конкуренції відбувається формування нової парадигми управління бізнесом. Традиційні підходи, що базувалися на жорсткій ієрархії, стандартизації та довгостроковому плануванні, поступово трансформуються у гнучкі, адаптивні та інноваційно орієнтовані моделі менеджменту. Це зумовлює необхідність дослідження сучасних концепцій управління, які визначають напрями розвитку підприємств у XXI столітті. Однією з ключових тенденцій є цифровізація управління та перехід до data-driven management. Використання великих даних, аналітичних платформ і технологій штучного інтелекту дозволяє підвищити обґрунтованість управлінських рішень, оптимізувати бізнес-процеси та забезпечити прогнозування ризиків. У цьому контексті управління набуває рис високотехнологічної діяльності, де важливу роль відіграють інформаційні ресурси та цифрові компетентності персоналу. Важливою складовою сучасного менеджменту є впровадження гнучких підходів до управління, зокрема Agile, Scrum та Lean-концепцій. Вони передбачають скорочення ієрархічних рівнів, делегування повноважень, орієнтацію на швидке прийняття рішень і адаптацію до змін зовнішнього середовища. Гнучкість стає критичним фактором конкурентоспроможності підприємств, особливо в умовах високої турбулентності ринку. Значного розвитку набуває людиноцентрична концепція управління, яка акцентує увагу на людському капіталі як ключовому ресурсі організації. Зростає роль емоційного інтелекту, мотивації, корпоративної культури та забезпечення добробуту працівників. Формується новий тип лідерства, що базується на довірі, співпраці та інклюзивності, що, у свою чергу, сприяє підвищенню продуктивності праці та інноваційної активності. В умовах кризових явищ та воєнних викликів особливого значення набуває концепція стійкості. Підприємства змушені формувати здатність до швидкого відновлення після криз, ефективного управління ризиками та забезпечення безперервності діяльності. Це передбачає інтеграцію антикризового управління у стратегічне планування та формування системи економічної безпеки підприємства. Суттєвою тенденцією є впровадження принципів сталого розвитку та ESG-орієнтованого управління. Сучасні підприємства дедалі більше враховують екологічні, соціальні та управлінські аспекти своєї діяльності, що впливає на їхню репутацію, інвестиційну привабливість та довгострокову ефективність. Концепції open innovation, розвитку стартап-екосистем та співпраця з науковими установами сприяють прискоренню інноваційних процесів. Підприємства переходять від закритих моделей до мережевої взаємодії, що дозволяє ефективніше використовувати зовнішні знання та ресурси. Важливою характеристикою сучасного управління є розвиток платформених бізнес-моделей та екосистемного підходу. Компанії формують інтегровані середовища, що об'єднують різних учасників ринку, створюючи додану вартість через взаємодію. Це змінює традиційні уявлення про конкуренцію та співпрацю, формуючи нові механізми створення цінності. Особливої актуальності набуває інтеграція безпекового компонента в систему управління підприємством. Зростання ризиків, пов'язаних з кіберзагрозами, економічною нестабільністю та воєнними діями, обумовлює необхідність формування комплексної системи безпеки, що охоплює всі рівні управління. Окрему увагу слід приділити розвитку гендерного та інклюзивного менеджменту, який сприяє забезпеченню рівних можливостей, ефективному використанню трудового потенціалу та формуванню соціально відповідального бізнесу. Таким чином, сучасні концепції управління бізнесом характеризуються комплексністю, інтеграційністю та орієнтацією на інновації, стійкість і людський капітал. Їх впровадження дозволяє підприємствам адаптуватися до динамічних умов зовнішнього середовища, забезпечити ефективний розвиток та підвищити рівень економічної безпеки. В умовах євроінтеграції України особливого значення набуває гармонізація управлінських підходів з міжнародними стандартами, що сприятиме зміцненню позицій вітчизняного бізнесу на глобальному ринку.

Список використаних джерел

1. Кармінська-Белоброва М. В. Особливості сучасних концепцій управління персоналом / М. В. Кармінська-Белоброва. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки)*. Харків : НТУ "ХПІ", 2018. № 37 (1313). С. 36-40.
2. Drapiy V. O. (2024). Modern Management Concepts and their Application in Legal Practice. *Problems of Modern Transformations. Series: Law, Public Management and Administration*, (13). URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-01-02> (дата звернення: 15.03.2026).
3. Копитко М. І. *Теорії та сучасні концепції управління* [Електронний ресурс]: курс лекцій. Львів. ЛьвДУВС, 2026. 193 с.